

Habsburkové na Zákupcích

Zákupský zámek na Českolipsku se stává významnou rezidencí Habsburků až na počátku 19. století. Do jejich držení se dostal výměnou za italské panství Lucca, které dříve Habsburkům patřilo.

Zákupy pro vnuka Orlíka

Císař František I. potřeboval sídlo pro svého vnuka Napoleona Františka Josefa, kterému se přezdívalo Orlík. Zajistil mu také vévodský titul, a to tak, že v roce 1818 povýšil Zákupy do vévodského stavu. Orlík si od té doby říkal vévoda zákupský. Bohužel na zámku vlastně nikdy nebyl, protože zemřel v 21 letech na tuberkulózu.

**Víte, že?
Orlík byl jediným legitimním potomkem Napoleona Bonaparta a jeho manželky Marie Luisy (dcera císaře Františka I.).**

Původně se měl Orlík stát vévodou buštěhradským, ale jeho matka byla proti, protože takové slovo dokází vyslovit jen Češi. Proto se stal vévodou zákupským.

Oblíbené letní sídlo „Dobrotivého císaře“

Tak se stalo, že Zákupy zůstaly jako soukromý majetek dalšímu císaři – Ferdinandovi I. (v Českých zemích to byl král Ferdinand V., kterému se přezdívalo „Dobrotivý“). Ten udělal ze Zákup své letní sídlo a opravdu rád sem jezdil. Nelenil a zejména interiéry nechal císař upravit podle tehdejší módy. Naposledy Zákupy navštívil v roce 1874, o rok později zemřel v úctyhodných 82 letech.

**Víte, že?
Ferdinand abdikoval v roce 1848 a odebral se na Pražský hrad. Odtud navštěvoval svá letní sídla v Zákupcích a Ploskovicích.**

Císař si velmi liboval v moderních vynálezech – na zámku se dochovaly tzv. hrací skříňky, tedy orchestriony.

Císař byl v pokročilejším věku a velmi špatně se pohyboval. Proto nechal na zámku zřídit svůj osobní výtah, který pochází z dílny Ringhoffer.

František Josef I.

Dobrotivý císař se stal ale posledním opravdovým uživatelem tohoto letního sídla. Pak už sem habsburští majitelé přijížděli jen občas na krátké pobyty. Třeba v roce 1876 sem dorazil císař František Josef I., aby se zde setkal s ruským carem Alexandrem II.

Návštěvy korunního prince Rudolfa

Pobýval tu krátce také syn Františka Josefa I. arcivévoda Rudolf se svou manželkou Štěpánkou Belgickou. Na zámku trávili volné chvíle od roku 1881 do roku 1883. Princ byl vášnivým lovcem, a tak tu na Zákupích máme na jeho krátký pobyt vzpomínku v podobě několika loveckých trofejí. Po princezně Štěpánce byla zase pojmenována vyhlídka na Spičáku u České Lípy.

Víte, že?
Na počest prince Rudolfa otevřeli Češi dříve Národní divadlo, a dokonce po něm pojmenovali nám dobře známé Rudolfinum.

Manželství Rudolfa a Štěpánky šťastné nebylo. Princ spáchal v roce 1889 sebevraždu se svou milenkou na zámku v Mayerlingu u Vídně.

Malá, ale slavná svatba

Poslední významnou událostí na zámku se stala v roce 1900 svatba arcivévody Františka Ferdinanda d'Este s Žofií Chotkovou. Možná se ptáte, proč se nebral tak významný pár na vídeňském dvoře. Jejich svatbě nebylo přáno, protože Žofie byla dvorní dámou a patřila do nižšího šlechtického stavu. Oni se ale opravdu milovali, a tak překročili veškerá pravidla, která byla u císařského dvora stanovena, a za pomoci nevlastní matky arcivévody Františka se vzali na zámku v Zákupích.

Víte, že?
Na slavnou svatbu do Zákup dorazil pár snoubenců vlakem den před obřadem. Celkem tu pobýli necelé tři dny, pak odjeli na své sídlo – zámek Konopiště.

Slavnou svatební fotografii, kterou i dnes můžete vidět na zámku, pořídil bratranec nevěsty Karel Maria Chotek, který měl velkou zálibu ve fotografování.

Otázky k pracovnímu listu “Habsburkové na Zákupech”

Vyhledejte a
odpovězte

František Ferdinand d'Este měl se svou nevlastní matkou velmi dobrý vztah. Právě ona jako jedna z mála podporovala nerovnou lásku mezi následníkem trůnu Františkem a dvorní dámou Žofií. **Jak se nevlastní matka arcivévodý jmenovala?** _____

Císař František Josef I. hostil jako majitel zákupského panství ruského cara Alexandra. O čem pánové na zámku jednali?

- a) o společném válečném tažení do Srbska
- b) domluvili se na společném postupu v tzv. balkánské krizi, která aktuálně probíhala
- c) pokusili se naplánovat sňatek svých dětí, to se ovšem nepovedlo

Žofie nebyla ani po sňatku u vídeňského dvora přijata, dokonce se nesměla po boku manžela účastnit významných společenských událostí, navštěvovat ceremoniály atd., protože František Ferdinand byl stále následníkem trůnu. Ona se však nikdy císařovnou stát nesměla. **Myslíte si, že jejich děti měly nárok převzít rakouské císařství?**

František Ferdinand měl jednu velkou vášeň. Tipněte si, co ho bavilo?

- a) měl rozsáhlou sbírku cizokrajných rostlin
- b) sbíral hudební nástroje z celého světa
- c) byl vášnivým lovcem

Poznáte na fotografii zámek, který se stal domovem pro Žofii, Františka Ferdinanda a jejich děti?

- a) Křivoklát
- b) Karlštejn
- c) Konopiště

PO STOPÁCH
ŠLECHTICKÝCH
RODŮ

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVISŤE
V LIBERCI